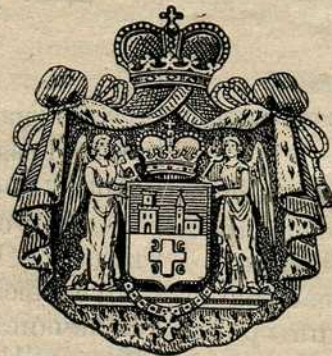

СРПСКИ СИОН

Год. IX.

Број 13.

НЕДЕЉНИ ЛИСТ ЗА ЦРКВЕНО-ПРОСВЕТНЕ И АВТОНОМНЕ ПОТРЕБЕ СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ МИТРОПОЛИЈЕ КАРЛОВДУЧКЕ.

СА БЛАГОСЛОВОМ СВЕТОГ СИНОДА.

ВЛАСНИК:

Њ. Светост Српски Патријарх Георгије.

УРЕДНИК:

Протопрезвитер Јован Јермић.

У Ср. Карловцима у недељу 28. марта 1899.

Отварање Св. Архијерејскога Синода.

У прошли четвртак, на дан Св. Благовести отворене су седнице св. Архијерејскога Синода у Карловцима.

На железничкој станици дочекао је Краљевскога Повереника магистрат града Карловаца са градским представницима, кр. кет. суд, те почасна војничка компанија са бандом. Његову Преузвишеност Краљевскога Повереника господина *Барона Федора Николића од Рудне* поздравио је на железничкој станици у име града Карловаца градски градоначеоник г. Св. А. Јанковић, на којем се поздраву Његова Преузвишеност благоизволела љубазно захвалити. Пред станицом чекала су у потпуној спреми патријарашка гала-кочија, на којима се Краљевски Повереник са својим секретаром довезао пред патријарашки двор, а у којим кочијама су четири запрегнута зеленка водила четири пажа.

Долазак Краљевскога Повереника био је праћен красном свирком војничке банде и пуцњавом војничких топова.

Пред улазом дворским дочекао је Краљевскога Повереника високопреосвештени Епископат, на челу са Његовом Светости, преузви-

шеним господином патријархом *Георгијем Бранковићем*, дворским свештенством и автономним чиновништвом.

Преузвишенога кр. Повереника поздравила је Његова Светост срдачним поздравом, на којем се овај најтоплије захвалио, а поздравив се најљубазније са Његовом Светости и високопреосвештеним епископима одмах се, са Његовом Светости и уз високу пратњу високопреосвештених епископа, упутио у своје нарочите одаје у патријарашком двору, праћен поздравним усклицима: „живео“, од стране свију присутних.

После овога свечаног дочека одслужена је св. литургија под началством високопреосвештенога господина епископа Будимскога *Лукијана Богдановића*, уз асистенцију девет свештеника, у присуству многобројнога света. На литургији је присуствовао и Краљевски Повереник, за кога је било спремљено нарочито место пред левом певницом, а у олтару су присуствовали Његова Светост и високопреосвештена господа епископи: *Мирон*, *Никанор* и *Михаило*.

По свршеној св. литургији, обављено је по прописаном церемонијалу отварање седница св. Синода.

Преузвишени краљевски Повереник барон Федор Николић од Рудне, допраћен и дочекан свечано и са усклицима „живео“, заузео је место своје под балдахином и одмах прочитао, под калпаком на мађарском језику, најпре ово саопштење:

Свети Митрополише Патријарше!

Преосвећена и високопоштована господо епископи!

„Његово ц. и кр. апостолско Величанство, наш најмилостивији Господар и Краљ, Својим превишњим решењем од 15. (27.) марта о. г. у Бечу, дозволио је, да се од Ваше Светости мољени српски православни Архијерејски Синод 6. априла (25. марта) о. г. сазове и своје седнице држи. Уједно је Његово ц. и кр. апостолско Величанство на тај Архијерејски Синод мене најмилостивије благоизвзелo именовати.

Превишње решење о моме именовану прочитаће мој тајник.“

Краљевски Повереник скида калпак Његов тајник г. *Стеван Хазаји* чита на мађарском, а после народно-црквене тајник др. *Лаза Секулић* на српском језику овај превишњи решкрипат:

(У поља)

Нашем у истину љубазном верном Барону Федору Николићу од Рудне, дјествителном тајном саветнику Нашем, члану великашкога дома угарскога сабора, витезу Нашега реда гвоздене круне првога степенa

у Будимпешти.

(У нутри)

МИ

ФРАНЦ ЈОСИФ ПРВИ

ПО БОЖЈОЈ МИЛОСТИ ЦАР АВСТРИЈСКИ, КРАЉ ЧЕШКИ И Т. Д.

И АПОСТОЛСКИ КРАЉ УГАРСКИ.

Љубазни Верни! Данашњега дана изданом Својом одлуком дозволили смо најмилостивије, да се православни српски Архијерејски Синод сазове у Карловце за дан 6. април (25. март) 1890. године.

На овај Архијерејски Синод именујемо, на предлог Нашега угарскога министра-председника Твоју Верност за Својега кр. повереника и поверавамо Својем

министру-председнику, да у *Наше Име* даде *Твојој Верности* потребна упутства.

Којем у осталом Својом краљевском милошћу стално благонаклоњени остајемо.

Дано у Бечу 27. марта 1899. године.

Франц Јосиф с. р.

Ноломан Сѐл с. р.

По прочитаном превишњем решкрипту овом метне Краљевски Повереник калпак на главу, седне и чита на српском језику овај говор:

Као свагда, тако и овом приликом, када се Ваша Светост са подајничким поуздањем обратила пред лице Његова Величанства најмилостивијега нам Господара и Краља, молећи, да се допусти сазив владичанскога Синода и да исти може започети свој благодатни рад, — најмилостивији нам Господар и Краљ, гледећи са очинском добротом на благостање вернога свога православнога српскога народа и на законите му захтеве, благоизвело је учинити за доста Вашој молби, и допустити, да се Свети Синод састане, да свој рад започне, и да исти, са Божјом помоћу, сретно, на задовољство Господара нам и апостолскога Краља и на корист свете цркве наше — заврши.

Не сумњам, да како Ваша Светост, тако и високопреосвештени Дијецезани са радосним срцем и са дубоко осећаном захвалношћу примају — из нова и опетовано указану милост Његова Величанства, Господара нам и Краља, и да ће и сада, као и сваком приликом доказати највећу верност и неограничену оданост српскога православнога Владичанскога тела, према највишем престолу, имајући пред очима у раду свом благодарност према Господару нам и Краљу, према љубљеној отаџбини и вери нашој, и ону братску слогу, без које нема благодетна рада.

И сада да ускликнемо у знак наше благодарности:

Живео верно и топло љубљени Господар наш и Краљ *Франц Јосиф Први!* Живео! Живео! Живео!

С овим изјављујем Свети Синод отворен.

После говора Краљевскога Повереника, прочитала је Његова Светост овај говор:

*Преузвишени Господине Бароне,
Краљевски Поверенице!*

Превишње благоволење и очинско старање Његова ц. и кр. апостолскога Величанства нашега најмилостивијега Краља и Господара *Франца Јосифа Првога*, у дугом низу година мудре и сретне владавине Му, у небројеним приликама указано овопределној цркви нашој и народу српском, непрекидно је уздизало и јачало према Његову Величанству најискреније и најдубље осећаје захвалности, поданичке оданости и нигда непрекршене верности и лојалности, овопределне српске православне цркве, и то како њезиних верних поглавара и пастира, тако и вернога јој православнога народа у овим крајевима.

Па ево и данас, Вашом Преузвишености објављени нови превишњи чин неисцрпљиве владалачке милости, наиме превишња дозвола Његова ц. и кр. апостолскога Величанства, да се овај православни српски Архијерејски Синод може сазвати и саставити на данашњи дан у заседање своје, ради решавања велеважних предмета, који су по саму цркву и народ наш од највећега верскога и религиозно-просветнога интереса, и то у првом реду, ради попуњења смрћу упражњене епископске столице Бачке, а у другом реду ради решавања осталих још досада нерешених предмета и питања, која у Архијерејско-Синодални делокруг спадају, — најрадосније подстиче у нама свима оне исте горе обележене осећаје захвалности, оданости, верности и лојалности према освећеној особи Његова ц. и кр. апостолскога Величанства, нашега доброга и милостивога Краља и Господара *Франца Јосифа Првога*, и негује у грудима нашим најтоплије молитве, које управљамо к Престолу Свеврховнога Творца, да из извора превечне своје милости подари Његову ц. и кр. апостолском Величанству дуг живот, постојано здравље и срећу, а све на славу и корист Богом дароване Му простране и моћне државе, а нарочито наше миле домовине, и на свако добро наше свете, саборне и апостолске цркве и народа српскога.

Изказујући најпонижније ове, топлином искрене душе своје одгајене осећаје, молимо Вашу Преузвишеност, да их изволите милостиво приказати Његову ц. и кр. апостолском Величанству, и положити на подножје царско-краљевскога Му престола.

Молимо још Вашу Преузвишеност, да изволите до високога знања доставити и високој земаљској краљевској влади, нашу благодарност, што је својим цењеним посредовањем допринела к' получењу ове најмилостивије краљевске дозволе.

Не можемо најзад пропустити, а да у овом свечаном тренутку и радосном расположењу душе нам и срца, не одамо топлу захвалност и Вашој Преузвишености, како на труду, што сте, удостојени превишњег одликовања, радо и вољно у средину нашу, Богу хвала, ево већ девети пут, у истоме својству доћи изволели; — тако и на лепим, топлим и родољубивим изјавама вашим, којима сте овај архијерејски Синод одликовати изволели.

Нека уверена буде Ваша Преузвишеност, да ће овај Св. Синод и сада и у будуће увек, као што и досада свагда, свом снагом и умењем својим удељавати свој, узвишеном позиву намењени рад, једино на добро овопределне православне цркве наше, њезиних служитеља и поверену Му пастве духовне, милога народа српскога, а тиме уједно удовољити и превишњим интенцијама Његова Величанства.

Молимо Преузвишеност Вашу, да и ову свечану изјаву нашу изволите Његову ц. и кр. апостолском Величанству у најдубљој понизности на високо знање доставити.

Завршујући овај кратак, али свесрдни и искрени говор свој, молим Преузвишеност Вашу, да изволите рад Св. Синода овога пратити са онаком љубави и искрености, као што сте то и у пређашњим приликама свагда чинили, и онда се у истини надати можемо, да и жељени успех изостати неће.

У тој лепој жељи и очекивању кличемо из дубине душе наше:

Живело Његово ц. и кр. апостолско Величанство, наш добри и милостиви краљ Франц Јосиф Први!

Живео цео прејасни владалачки дом Његов!

Живеле краљевске земаљске владе!

Живела Преузвишеност Ваша!

Након овога говора Његове Светости, који је при помену превишег имена Његова Величанства као и при завршним усклицима био поздрављан и праћен од многобројне угледне публике са бурним „живео“, публика се удаљила из синодалне дворане, а седница Св. Синода настављена је, у којој је Краљевски Повереник Св. Синоду саопштити благоизволео по Његовој Светости предложени, а од Његова Величанства најмилостивије у целости одобрени дневни ред св. Синода.

На прво место дневнога реда стављен је избор епископа упражњеној Бачкој дијецези.

Од осталих предмета можемо за сада саопштити: коначно установљење текста дисциплинарних правила за монахе и мирске свештенике; одобравање православних српских вероучевних школских књига; питање установљења богословијског семинара и предмети који се тичу богословскога училишта

*

По завршеној овој седници чињена су поклоњива Краљевском Поверенику. Свештенство је предводио архимандрит впреч. г. Платон Телечки, споменув доба у ком се налазимо као „бурно“. Краљевски Повереник, захваљујући се на поздраву у име свештенства учињеном, а поводом истакнутога „бурнога“ доба изволео је рећи: „Што се тиче „бурнога“ времена имам изјавити, да се и на мору често полижу буре и таласи, али се и стишавају, а лађа броди даље мирно својим пушем и стиже своје циљу.“

У 1/2 после подне отпочео је свечани обед у патријарашком двору, у почаст Краљевскога Повереника и чланова Св. Синода, при којем обеду су учествовали, осим свештенства, обрштар Варадински г. Адолф Штробл, часништво почасне компаније, и предстојници свију власти, Богословије и Гимназије, председник „Матице Српске“ г. Тона Харић, посланик, управитељ Текелијанума и кр. саветник Чика-Штева В. Поповић, др. П. Јанковић, и др.

Прву здравицу подигао је преузвишени домаћин, Његова Светост, патријарх Георгије најтоплијим осећајима и бираним речима у здравље и славу Његова Величанства, премилостивога нам Краља и Господара Франца Јосифа Првога. Здравница је саслушана стојећи и поздрављена бурним усклицима „живео Краљ и Господар“, а изван двора попраћена звоњењем звона, грувањем топова и свирком миле нам царске и краљевске химне.

Другу је здравицу нашла Његова Светост обема земаљским владама, на челу са кр. министром-председником грофом Селом и Баном грофом Куен-Хедерваријем, као мудрим саветницима светле нам круне.

Трећу здравицу наменила је Његова Светост Његовој Преузвишености Краљ. Поверенику.

Краљевски Повереник је одмах за тим наздравио Његовој Светости, као патријарху и председнику Св. Синода. Здравница Краљевскога Повереника била је веома топла, а бурно поздрављена, особито при завршним речима, којима је Његова Преузвишеност дала израза љубави, поштовању и верној оданости својој и синова српскога православнога народа према Његовој Светости, наглашујући, да је св. патријарх Георгије поглавар цркве какав треба да је поглавар, а као таквом да Му и подиже здравицу у част и здравље, са пуним поуздањем, да ће и овом приликом достојно одговорити своје високом позиву.

Пету здравицу подигао је Краљевски Повереник у здравље и славу чланова Св. Синода, високопреосвештене господе епископа.

Високопреосвештени г. епископ Пакрачки Мирон здравио је у част и славу војске и њихових присутних представника; а обрштер г. Адолф Штробл одздрављајући, у бираним речима, наздравио је у славу везе, која спаја клпр и војску, те у славу споразума и хармоније њихове, наглашујући, да свештенство вапитава чланове друштва, које војсци даје питомце са готовим појмовима о дисциплини, поштовању и послушности према старијима, и са осећајима верности Престолу и Владару, а које се врлине и дужности у војсци као највише поштовати морају. Виреосвештени г. епископ Будимски Лукијан наздравио је двојци секретара г. Стевану Хазају и дру Лази Секулићу; г. др. Секулић виреосвештеном г. епископу Лукијану и с Њиме данас служашћем свез-

штенству; а впреосвештени г. епископ Горњо-Карловачки *Михаило* наставницима свештеничкога подмлатка на челу са ректором Богословије.

Све ове здравице биле су праћене бурним усклицима и дужном пажњом.

Напокон је наздрвила Његова Светост, преузвишени патријарх свима присутним гостима, почев са заслужним председником „Матице Српске“ г. А. Хаџићем, па свима редом, као представницима цркве, власти, суда, просветних завода, благодарећи свима на учешћу у данашњој свечаности.

Народни заступник и кр. саветник г. *Штеван В. Поповић* захвалио се у име свију оних, које је Његова Светост, преузвишени господин патријарх *Георгије* изволео одликовати својом здравицом. Наш народ, вели, има узречицу: Благовести приповести! И данашње св. Благовести биће приповести — па и треба да се приповеда, баш широм православнога српскога народа: да је у оном часу, кад се при облак надвио над нашим српским Сионом, уз ово јарко пролетно сунце озарило ову велику цркву нашег оностранога српскога светога православља пуно обиље сталне и неисцрпиве милости нашега светлога Краља и земље Господара; да је уз ову питому топлину данашњег лепога пролетнога дана облила сјајни престол српскога патријарха и жарка љубав синова српске православне цркве, искрено поштовање и захвална оданост митроносним главама српских архијереја, као најрежнијих представника светога нам православља. Ако икад, вели, у овим тешким и судбоносним данима треба да се окупимо, сви одани синови своје свете цркве и свога милога српскога народа, око Његове Светости српскога патријарха *Георгија*, да као поштени људи и прави родољуби одбранимо своју светињу — светли сјај српскога патријаршкога престола, овога стожера и најјачег стуба српскога народнога црквенога нам живота. Говорник је похитао, вели са крајње границе оностранога православнога Српства, где са осталим синовима рода свога, оружан штитом светога православља, чува и брани своју милу српску народност, да као грађанин Карловачки учествује у слави и радости свога града, да се, као православан Србин и веран син своје свете матере цркве, поклони баш у овоме часу и српскоме патријарху и српском православином епископату, желећи му да подржи, одбрани и увелича стари сјај своје

свите цркве, да у њојзи можемо и одсада мирном душом узглашавати: **КОЗЉОБИМЪ ДРЪГЪ ДРЪГА, ДА ЕДИНОМЫСЛЕНЪ ИСПОВЪМЪ ОЦА И СЫНА И СВЪТАГО ДЪХА!**

Језгровита здравица ова, изречена ретким говорничким полетом и необичном топлином православнога српскога осећаја, који се кроз њу разливао — учинила је на све учеснике свечане совре огроман утисак, а попраћена је живим одобравањем и бурним усклицима: „Живео св. патријарх *Георгије!*“ а затим: „Живео нам Чика-Стева!“

Сутра дан је држана конференција високопреосвештених чланова Св. Синода.

У суботу дана 27. марта богослужено је призивање Св. Духа. Началствовао је богослужењу св. патријарх *Георгије*. На главном улазу црквеном дочекала је Краљевскога Повереника Његова Светост са високопреосвештеним епископатом и служећим свештенством. Пошто је преузвичени Краљевски Повереник целивао у руци Његове Светости часни крст, ступио је у храм Божји и стао на спремно за Њега место и присуствовао са својим секретаром св. богослужењу.

При крају богослужења ђакони су са амвона изговорили многољетствије за премилостивога нам Краља и земље Господара, на које је Његова Светост у св. олтару отпевала „многа љета“, а које је изван храма попраћено било грувањем топова и салвом из пушака почасне компаније, те свирком дивне царевке и краљевке.

По свршеном призивању Св. Духа испраћен је преузвишени Краљевски Повереник из цркве, пошто је пре поласка у руци Његове Светости целивао часни крст. За тим су служеће свештенство и народ испратили из цркве Његову Светост и впреосвештене епископе, са топлим молитвама, да се благослов Божји и благодатна помоћ Св. Духа изобилно излије у светом изборном чину, којем је Св. Архијерејски Синод истога дана присушио.

Карловци, 26. марта 1899.

Публиковање „тужбе“, као и сама „тужба“ епископа вршачкога г. Гаврила Змејановића, упућена против Његове Светости, преузвишенога господина патријарха *Георгија Бранковића*, изазвала је оправдано огорчење у високопреосвештеном Епископату, целоме клиру, већем

делу нашега народа, у свима меродавним круговима и у целом моралном свету. Но обзиром, које морамо још поштовати према личности г. Змејановића као епископа, не дозвољавају нам, да о „тужби“ његовој против свога митрополита-патријарха изречемо мишљење, на које би нас она, можда, овлашћивала.

Не можемо, за сада, говорити нити о генези и мотивима, нити о форми и садржини те „тужбе“. И моралну и материјалну страну њезину, као и правну вредност, оценити има најпре на то позвани форум.

О материјалном делу „тужбе“ тим мање можемо говорити, јер се исти оснива на клеветничким писмима, не наводећи ниједне конкретне чињенице. Сачекаћемо, по дужности својој, надлежну одлуку, и онда ћемо казати, што рећи имамо. —

Публиковање пак те „тужбе“, по свима моралним и правним појмовима, мора се сматрати, као што се у поштену свету и сматра, као мучки нападај морално опустошених душа, против којих се буни и револтује морал и свест о општем интересу.

Његова Светост, преузвишени господин, добри и племенити патријарх наш *Георгије Браниковић*, не треба нити наше, нити ичије одбране. Њега бране чињенице, које су до сада, осим свега осталог, установљене одлуком Саборскога Одбора од 17. (29) маја 1895. Бр. 164. и одлуком Св. Архијерејскога Синода од 22. септембра (5. октобра) 1895. Син. Бр. 50.

Против мучких нападаја и клеветничких опадања, која клевету и одмах суде, св. патријарх наш *Георгије* решен је и дужности самоодбране, после Своје Изјаве од 21. јануара (2. фебруара) 1894. у 5. бр. „Српског Сиона“ и. г. саопштене.

Тужилац Његов у предметима предлежеће природе, може као такав бити и важити неко, само пред редовним кр. судом, за суђење тих предмета позваним и надлежним.

Ко има основа и доказа за такво судско поступање — отворен му је пут. Против предлежећих клеветничких подвала и насртаја, Његовој Светости не достоји се у одбрану упуштати, као што нема моћи: спречавати разврат и скандал, какав је у питању стојећи.

Да ко други брани Његову Светост, нема на то права, јер би таква одбрана значила

увреду за Његову Светост, Његово високо достојанство.

Толико поводом одвратних клеветничких и мучких насртаја на Његову Светост и поводом *публиковања* саблазне „тужбе“, против којег зла је хонетно *друштво* надлежно да поступа; против којег је дужна наша црква и српски народ да реагира, своју индигнацију изрази, свој суд и казну изрече. Или ћемо заиста оправдавати шемаре, који нам се образу народном намењују поруком, да „народ онаку журналистику има, какву заслужује“?!..

Заповеди о девет јеванђеоских блаженстава.

П. М. Бородин. С руског превода: Дим. Витковић.

(Наставак)

Шесто је дело милости телесне — *примити странца у дом свој*. Примајући странца свако је дужан према својим средствима учинити за његово успокојење све, што казује хришћанска љубав, и учинити то из чиста срца и са радосним лицем. Особито је дужност примити оне странце, који путујући у света места, да се поклоне светињи, заустављају се одмора ради по селима; такви су сви, као што се зову, богомољци. Још боље је дужност указивати гостопримство онима, који леже крај пута изнемогли и моле милостињу. Св. апостол Павле учи, да ревнујемо у гостољубивости. *Гостољубивости не заборављајте* — говори он, *јер неки незнајући примише у госте анђеле* (Јевр. XIII. 2.) За пример гостољубивости у старом Завету можемо навести Аврама и Лота. Писац „Постања“ казује, да је Аврам једном у подне седео пред вратима дома свога у дубу мамвријском и видео непозната три странца. Он им је похитио у сусрет, поклатио им се до земље и молио их, да не мимоиђу дома његовог. И када они пристадоше, он им је сам опрао ноге, а жени је својој рекао, да она сама замеси хлеб од бољег брашна; служи једноме заповедио је, да закоље бољег теоца. Када је све било готово, Аврам је послужио спреженим странце и стајао је иза њих послуживајући. Тако је примио Аврам странце, незнајући, да прима самога Бога. (Књ. Бића XVIII. 1—9.) Тај исти дан у вече два анђела под видом странаца дошла су у град Содом. Лот, који је жи-

вео у том граду, седео је код врата својих и видео је странце, стао је пред њих, поклонио им се и замолио их, да преноће код њега. А када су се они опирали, Лот их је почео чврсто и убедљиво звати к себи и странци су пристали. (— XIX. 1—3.) Међу хришћанима се такође налазе гостољубивост и гостопримство. Тако казују о гостољубивости преп. Аполоса, да је он примао не само све странце, који су долазили у његов манастир, него следујући примеру Лота, наређивао је, да се странци силом зову ради одмора. И када се настојатељ једнога манастира, Руфин, с браћом приближио манастиру Аполоса, браћа су његова изашла на сусрет путницима са појањем, поклонили им се до земље и целивали их. Сам Аполос је изишао на сусрет гостима и први им се поклонио до земље и целивао их. Затим их је к себи увео, помолио се и својим рукама оправши им ноге, замолио их, да се одморе. Тако је он поступао са свима странцима. У животу св. мученика Фоке спомиње се веома поучан случај његове гостољубивости. Фока је био баштован поврћа у Синоци; за исповедање вере Христове он је био осуђен на смрт. Када су дошли к њему војници, којима је било заповеђено, да изврше осуду над Фоком, он је изишао пред њих, као пред госте, увео их у дом свој и понудио их са свачим бољим, што је имао; извршивши дужност гостопримства, он се предао у руке војника. Ганути његовим поступком војници су хтели, да му поштеде живот, но он их је умолио, да изврше смртну осуду, и био је посечен мачем. (Мин. 22. септ.) Ево какoву нам поучну причу казује св. Григорије Двојеслов. Један богати домаћин био је гостољубив: са великом усрдношћу примао је сваки дан у дом свој странце, гостио их за својом трпезом и као одличне госте, сам је послуживао при столу са свима слугама. Једном је дошао к њему непознати странац и довео је још много странаца. Побожни гостопримац с љубављу их је примио све и посадио за своју трпезу. Но када је он по обичној својој смерности сам хтео, да опере ноге странцима и прво се обратио непознатоме странцу, који је собом довео друге странце, овај је наједанпут постао невидљивим. Не појимајући и чудећи се размишљао је гостопримац сам собом о необичном странцу. Но следеће ноћи сам Христос, који му се јавио у сну, разјаснио му је загонетку.

„Пређашњи дана — рекао је Он — ти си примао Мене у лицу мање моје браће, а јуче си примио Мене самога.“¹⁾ Тако угодно бива Богу гостопримство, које се указује од срца са љубављу.

Седмо је дело милости телесне — *мртве сиромаше сахрањивши*. Ово добро дело свако је дужан извршивати са готовошћу. Особито је дужност старати се о онима, који су умрли у крајњој беди, доносећи све што је за сахрану њихову потребно по хришћанском обичају. Ако ко умре од сродника и пријатеља, то је хришћанин дужан пратити тело умрлога до гроба сз молитвама Господу за душу покојникову. Овоме делу милосрђа односи се и хришћанско спомињање мртвих и милостиња за спомен њихов. Примером овога милосрђа у старом Завету може служити праведни Товит, који је са усрдношћу сахрањивао телеса својих једноплеменника, бачена за зидове градске, а тако исто је тајно сахрањивао и трупове усмрћених безбожним Сенахиримом. Он је шта више принуђен био, да бежи испред гнева тога окрутнога цара, који је сазнао за подвиг његов. Вративши се после минуле опасности у свој град Товит је опет продужио своје добро дело са пређашњом усрдношћу, и добио истом преко анђела благослов Божји. (Товит I. 17 — II. 8; XII. 13—15.) Тако исто може нам бити примером праведни Јосиф Ариматејски, који — измоливши дозволу од Пилата скинути тело Христово, — обвие га је чистом плаштаницом и положио рад сахране у свој нови гроб. (Мат. XXVII. 57.—60; Марк. XVI. 43—46; Лук. XXIII. 50—53; Јов. XIX. 38—46.) За време гоњења хришћана многи побожни хришћани старали су се за сахрану хришћанских мученика, не гледећи, што се зато и сами извргавају смртној опасности. Навешћемо такав пример. Св. мученик Теодор Анкирски био је власник гостионице у граду Анкири; он се одликовао милосрђем и гостољубивошћу, давао је заклона у својој гостионици свима гоњеним хришћанима. Особито је он тајно сахрањивао тело мученика, ради чега је и сам био љуто мучен и посечен мачем. (Мин. 18 мај.) У животопису св. мученика Уара казује се о подвигу блажене Клеопатре. Клеопатра, побожна удова из Палестине, била је сведок мученичке смрти Уара, те је пренела часно тело његово

¹⁾ Пролог 25. јан. Слово св. Григ. Двој.

у своју домовину и сахранила га у цркви са-
зиданој у спомен тога мученика. Међутим син
њезин Јован умре на дан освећења новосази-
даног храма. Мати је била поражена и горко
је плакала. Оплакујући смрт синовљеву она је
била утешена виђењем у сну, у ком јој се св.
Уар јавио заједно са Јованом, који је био
украшен венцем вечнога блаженства, — и ре-
као јој, да се је син њезин удостојио такове
части ради њезиних заслуга зато, што је она
сахранила тело св. мученика. (Мин. 19. окт.)
Како је важно и корисно спомињање умрлих и
молитве за њих, показује следеће казивање св.
Јована Дамаскина. Један св. подвижник имао
је ученика, који је живио безбрижно и у том
безбрижном стању и умро. Виђењем у сну ста-
рац је видео мучена свога ученика у пламеном
огњу. Тада се преподобни обратило са плачним
молитвом Богу за свога ученика и Господ му
је показао младића у пламену само до груди.
Пређашњим молитвеним трудима старац је до-
дао нове и Господ је напоследку показао му
младића избављена од пламена.²⁾

То су дела милости телесне. У хришћан-
ској цркви сва су се она свагда исцупавала,
особито у првим вековима хришћанства. „Има
у нас нека врста, благајнице, — пише Тер-
тулијан, — свако месечно или када зажели
донеси у њу колико може и колико хоће. Ови
прилози употребљавају се на прехрану и са-
храну бедних; на издржавање деце, која су
лишена родитеља; на старце, који већ из куће
не излазе и радити не могу; на олакшање суд-
бине невољника, који су претрпели бродолом и
на оне, који су за веру послати на острва,
заточени у рудокопе и тамнице... Сачињава-
јући мођу собом једно срце и једну душу, мо-
жемо ли се одрећи заједнице иметка?“³⁾ Тешко
је, вели се, остати без саучешћа, када видиш
велики број сиромашних, који немају ни нај-
нужнијега; када знадеш, да има много поро-
дица, које не смеју да открију своје бедно
стање, да родитељи у таквим породицама, о-
кружени множином доце, нису у стању дати
друго што, осим хлеба сузама својим нато-
пљеног. Многи од нас туђе се од ових невољ-
ника, неће да их знају, неће да им помогну.
Вероватно — не би они тако поступали, када
би рођеним очима видели све те беде; када би

²⁾ Св. Јов. Дам. Слов. о прем. у вери.

³⁾ Тертулијан: Апологија гл. 30.

залазили у болнице, где се налазе живи тру-
пови, који на лицу своје носе печат смрти;
када би залазили у тамнице, где су невољници
оптерећени оковима; када би бивали на тим
местима плача и туге, где царује љутита бол и
очајање. А ти невољници су — наша браћа,
слични нама људи, а често и такви, који су
бољи од нас и достојнији пред очима Божјим.
Чије је срце тако неосетљиво, тако грубо, да
га не гану невоље њихове? „Ми смо дужни
отворити утробу милосрђа свима беднима и ма
због каквог узрока страдајућима, — пише св.
Григорије Богослов, — дужни смо као људи
давати људима данак добротности била ма ка-
кова нужда, која их приморава тражити помоћи;
или удово стање, или сиротиња, или изгнање
из отаџбине, или суровост господара, или на-
глост управљајућих, или нечовечност побирача
пореза, или убилачка рука разбојника, или
прождрљивост крадљиваца или пленидба имања
или бродолом Јер сви они имају једнако право
на сажаљење, и они гледе на руке наше, као
ми на руке Божје, када што молимо.“⁴⁾

Осим седам дела милости телесне, право-
славна црква казује још о седам дела милости
духовне. Ово су та дела: 1. уклонити грешника
од греха; 2. незналицу научити истини и добру;
3. ближњему, који се налази у опасности, дати
добар савет; 4. молити се Богу за ближњега;
5. ожалостеног утешити; 6. не вратити злим
зло; 7. од срца праштати увреде.

Прво је дело милости духовне — *укло-
нити грешника од греха*. Како је велика не-
срећа за човека, када он греша, тако је ве-
лика врлина за онога, који се стара не само
себе сачувати од греха, него и друге удалити
од њих. Св. апостол Јаков учи: *Браћо, ако
ко од вас зађе с пута истине и обрати га
ко, нека зна, да ће онај, који обрати гре-
шника с кривога пута његовог, спасти душу*
од смрти и покрити мноштво греха. (Јак.
V. 19—20.) Онај, који ревнује у извршењу
овога дела милосрђа, дужан је старати се, да
отклони од греха расипника, блудника, пија-
ницу и другог каквог грешника, и навести га
на покајање. Тако исто је потребно старати
се за обраћење к истини јеретика и раскол-
ника, особито у овим пределима, где их је
много. Но при вршењу те дужности треба па-
зити, да не би из неискуства довели грешника

⁴⁾ Св. Григ. Бог: Дела у руск. прев. део 2. стр. 6.

до очајања или до прекомерног уздања једино у милосрђе Божје, — и једно и друго донеће грешнику више штете него-ли користи. Предање је сачувало поучан догађај из живота св. Јована Богослова. Један младић, који је давао боље наде св. Јовану, био је поверен од њега једноме епископу, да га учи и руководи. Проводећи у почетку побожан живот, младић је после залутао са пута врлине. Пао је у многе пороке, почео проводити развратан живот и постао чак разбојничким вођом. Са жалашћу је чуо св. Јован од епископа тужни извештај о младићу. — „Младић је умро“ — рекао је он Апостолу. Не гледећи на своју старост, он је одмах сео на коња и са пратиоцем појахао, да сам тражи грешника. На путу су светога старца ухватили разбојници и на његову молбу одвели га своме старешини. Овој се збунио видећи свога бившег учитеља. Хтео је побећи, но Јован га је зауставио својим речима пуним срдачне топлоте. Са сузама је молио Апостол грешника за обраћење, обећавајући му наду на спасење и своје заступство пред Христом Дрхћући приближио се младић светога старцу загрлио га и умивао се у сузама. Повративши грешника на пут истине, св. Јован је сам поделио с њим сву строгост покајања, постио је с њим и молио се. И само је тада оставио град, када је савршено учврстио заблуделог на путу спасења.⁵⁾ (Наставиће се.)

⁵⁾ Евс. Кес. цркв. ист. књ. 3. гл. 18.

Допуне шематизма епархија митрополије Карловачке.

Не мислим овде допуњавати целу садржину појединог шематизма. Него ћу се овде бавити само одељком, што носи наслов „епископи епархије,“ те ћу у колико то умем — с изворима у руци — те одељке попуњити, да би животиниси неких епископа, који су у шематизмима мршави, нешто потпунији ушли у нове шематизме, кад се ови опет писали и штампали буду.

Понајпре ћу допунити:

1. Шематизам епархије Будимске за год. 1896.

А. Епархија Будимска.

Епископи.

Епископи ове епархије деле се на два дела. У први део спадају они, који су живели до преселења Срба у Угарску под патријархом Арсенијем III., а у други они, који су живели од

преселења Срба у Угарску под патријархом Арсенијем III.

а.) епископи до преселења — односно до 1690. г.

1.) 1665. — Виктор. У истом шематизму на страни 77. спомиње се, да је он 1665. осветио св. Ваведенску цркву у Коморану. Више се ништа не зна о њему.

б.) епископи по преселењу — односно од 1690. г.

3.) Михајло Милошевић. (1698.—1728) У две исправе из год. 1698. спомиње се као архиепископ,¹ а у једној из 1709. као митрополит будимски.²

Погрешно ће бити речено у шематизму, да је он „посвећен за епископа Будимског митрополитом Вићентијем 1716. год.“ Кад је он већ 1698. г. био архиепископом, онда га није могао за епископа посветити митрополит Вићентије, који је тек 6. маја 1713. г. — дакле пуних 5 година доцније — за митрополита Карловачког изабран.

Епископ Михајло беше глобација, самовољан и свадљив.³

4.) Василије Димитријевић. У дворском декрету, којим је за епископа потврђен, призива се Деметровић⁴ Њега је као једнога од тројице митрополитових кандидата бирао епархијски сабор Будимске епархије 30. јуна 1728. године.⁵ Сабор се држао у Будиму, присуствовало 14 посланика.

6.) Арсеније Радивојевић. Отац му се звао Радивој (по њему се и презивао Радивојевић) а мати Анђелија. Био је „петезатељ“ и осветљив. За прво нам говори његов власторучни запис на патерику манастира Ораховице, кога је он поклатио истом манастиру за спомен својих родитеља. За друго нам говори једно писмо владичино датирано у Пакрацу 28. VII. 1762 — чувано у архиви ман. Ораховице — и упућено неком старцу Саватију у Ораховици, коме је забранио „из манастира исходити и свјашченодџијствовати и на самој смрти исповедити се и причестити“ само зато, што му не хтеде узјамити 500 форината.

8.) Стеван Стратимировић. О Стратимировићу доносимо засебно један шиширан животинис,

¹ Пико, Срби у Угарској, стр. 460. у 1. примедби.

² Гласник срп. учен. друштва, споменци, књ. III. 1873. писмо 92.

³ *ibidem*, писмо 92. и 157.

⁴ *ibid.* писмо 199.

⁵ *ibid.* писмо 200.

који се у изводу може штампати у будућем и Будимском и архидијезалном шематизму. Животопис тај написан је одмах после смрти митрополита Стратимировића, и као неки аманет сачуван је међу еписима покојног пароха осечког и бившег администратора протопопијата Вуковарског Лазара Поповића, који је у младости својој кроз родбинске везе имао и неке конекције са двором у Карловци. Ко је писао тај животопис не знам: или пок. владика Грујић, или пок. прота Карловачки Павле Николић. Тек пок. Лазар Поповић није. Ја сам га верно с оригинала преписао (мало поправивши правопис) и уступавам га ево сл. уредништву овог листа, да га штампа. По том животопису Стратимировић је рођен 27. децембра 1757. а умро 23. септембра 1836. год. Према томе је дан и година његове смрти погрешно наведен и у Будимском шематизму од 1896. и у архидијезалном од 1884. г. а богме и у преводу Пиковљеве књиге: „Срби у Угарској.“⁴

11. *Јустин Јоановић*. Родио се у Осеку у доњој вароши 26. марта 1786. г. Крштено му име беше Јован.⁶ Отац му се звао Антоније а мати Ана. По занимању отац му беше богат и угледан трговац, а уз то је обнашао и част доњоварошког бирова; а кад Осек његовим ревновањем поста слободном краљевском вароши (1808.), постаде он првим сенатором осечким, у ком га својству и смрт затече. Синовац владике Јустина, Антоније, умировљени велики бележник града Осека, казује ми, да је владика трагично скончао, изваливши се из кола. Верна слика владичина на платну наводи се у кући поменутог синовца у Осеку. По слици изгледа, да је владика био средњег раста, да је био стар у истину око 48 година. Браду је имао ократку и бркове танке.

Б. Епархија Мохачка.

Правилније би било, да се епархија ова и њени епископи називају „Печушки, Сигетски и Сечујски“, него „Мохачки и Сигетски“, јер прво: ти су епископи — како је познато — резидирали понајпре у Печуву, а после у Сечују, а друго: један од њих, *Јеврем*, назива себе „Б. М. епископ Сегетски и Канижи и Печују и проч.“ а други: *Максим*: „Б. М. Епископ Сегетски, Сечујеки, муачки и проч.“ У време епископа Никанора Мелентијевића позната беше ова епархија под именом

⁶ по крштеном протоколу Осечке цркве.

Сечујска.⁷

Епископи.

1. *Јефтимије Тетовац*. Први владика из званичних списа познат је под именом Јефтимије „Тетовац“ а не „Петовац“. Јамачно презиме своје води по граду Тетову у Старој Србији, где је можда рођен, као оно и „Подгоричанин“ по Подгорици.

2.) 1691. *Јеврем Јанковић*.⁸ Резидирао је у Печују. Он је потписан на три мени досад познате исправе са целим именом и презименом, и то:

а.) на једној исправу, која се чува у архиви ман. Ораховице, датираној у Печуву 11. III. 1691. год.

б.) на књизи цркве Печварске „Правило покрову Богородице“ 1701. год.⁹ и

в.) на једној библији ман. Ораховице,¹⁰ 1703. г. Епископ Јеврем биће да је умро око 1710. год.¹¹ Но где је умро не зна се.

3.) 1713. *Никанор Мелентијевић*. Он је за време мађарске ребеље против двора австријског (1713.?) пребегло с нешто Срба из Сечујске епархије у Осек и ту се настанио.¹² Његов се боравак у Осеку спомиње у списима осечке цркве из 1717. године. Још за њега живог 1721. г. завладао је Сечујском епархијом епископ Максим Гавриловић. С чега то би, не знам. Можда због старости и слабости му телесне? Из Осека односно Сечуја јамачно се повукао у свој постриг — ман. Крушедо, где га 1726. г. нахидимо. Никанор је као народни посланик учествовао на црквено-народном сабору у Карловцима 1726. год.¹³ Један тефтер осечке цркве од год. 1733. спомиње, да је он осветио осечку цркву, која је била пре садање. То освећење могло је бити одмах по доселењу Никанорову у Осек. Сазидео је о свом трошку капелу св. мајке Ангелине у Крушедолу¹⁴ У књизи „Срби у Угарској“ погрешно му је наведено презиме „Милићевић“.

4. *Максим Гавриловић*, Седио је у Осеку и у Сечују. У Осеку се спомиње 1721. и 1727. г. И он је био на Карловачком сабору 1726. год.

⁷ Протокол цркве соборнага осечко-долна вароши ств суспена сачинена лкта 1743. Јаприла 21. в' осеку лист 40.

⁸ Потписивао се и именом и презименом.

⁹ Гласник, 1873. споменици, књ. III. стр. 34. бр. 16.

¹⁰ види „Бранково Коло“ 1898. бр. 50. стр. 1594. бр. 10.

¹¹ *ibidem*, стр. 1569.

¹² Горњи протокол цркве Осечке, лист 40.

¹³ Гласник, 1873. споменици, књ. III. стр. 282. у писму 184.

¹⁴ *ibid.* у истом писму, на истој страни.

као посланик Сечујски са два свештеника.¹⁵ После његове смрти спојена је Сечујска епархија са Будимском. Он је био епископ Сечујски и осечкопољски.¹⁶ Купио је владичанску резиденцију у доњој вароши Осечкој од камерал-обер-директора Игнаца Осенда, а после ју је продао обер-ајнимеру От Колхунда. Доцније је митрополит Вићентије Јовановић процесом повратио исту те оста и на даље резиденцијом осечкопољске епархије, док ју владика Софроније Јовановић, владика Пакрачки и осечкопољски у августу месецу 1750. г. не промену за кућу пивара Јоанеса Стемера, која беше vis-a-vis данашње српске цркве Осечке.¹⁷ Прва резиденција беше на државном друму (Reichsstrasse) на оном месту, где се данас налази доњоварошка пивара.

(Наставиће се.)

¹⁵ ibidem.

¹⁶ Протокол Осечке цркве од 1743. лист 42.

¹⁷ ibidem.

Ко је у заблуди и на странпутици ?

II.

Да је конзервативна умерена струја на правом, законитом и целисходном путу, и да јој је интерес автономije и целога народно-црквено-просветнога живота нашега пред очима, кад захтева промену постојећег изборнога реда, а да су г. барон Живковић и сви, који тај изборни ред бране, те тиме прече измену његову, у заблуди и на странпутици, доказали смо у првом чланку.

Заблуда и странпутица г. барона и његових једномишљеника тако исто је очигледна и у питању 9 § предложенога по саборском одбору год. 1897 народно-црквенога устава.

Људима правничке дистинкције и државоправнога схватања не би требало то доказивати. За њих, којима је стало до истине у томе питању и којима је први и највиши разлог при том интерес автономije, довољно је: сравнити тај 9 § устава са постојећом клаузулом у саборском устројству и са постојећом праксом државне власти, коју ова на тој клаузули оснива. Довољно је велимо, па да буду на чисто с тим, да је том клаузулом секвестрована автономija и администра-

ције и судства нашега, а да се предложеним 9 § и та администрација и то судство ослобађа противавтономног утицаја државне власти.

Г. барон не може ни данас још да то види и схвати. Он је имао прилике, не једаред, да чује стварно и исцрпно разлагање о томе 9 §, у правцу, кога се ми ево тек дотичемо, а које још не ћемо, из тактичних разлога, у свој његовој опширности да износимо. Но кад њега ни сво против-умовање дра Нике Максимовића о том параграфу, није кадро било уверити о исправности његових у томе назора и одстранити ону бојазан, која баш у тој установи (§ 9) за нашу врховну автономну управу према влади лежи, — онда, признајемо, не смемо ни помишљати, да би га могли и ми својим умовањем и разлагањем о исправности уверити и ту његову бојазан одстранити.

Г. барон, у својој „отвореној речи“, није ничим своје умовање поткрепио, ничим своју бојазан образложио, да би се бар могли упустити у побијање његова умовања и образложења. Али, кад то није учинио у „отвореној речи“, присељени смо да му потражимо изјаве гледе тога, учињене у другој прилици.

Нека нам опрости индискретност, ми ћемо из бележака о поверљивој конференцији, држаној у Карловцима дана 14. (26). марта 1898, које нам стоје на расположењу, изнети један одељак.

„*Барон Живковић*: Овим 9 § отворила се врата жалбама на владу, а влада ће увек наћи, да је наше решење против државних интереса (гласови: тога нема у 9 §). Допуштам ингеренцију владину ако се пређе компетенција или огрешни о закон, јер влада има права захтевати, да јој се све поднесе.

Др. И. Вучетић: Што ви хоћете, то је још горе.

Барон Живковић: јер влада има надзор.

Др. Нике Максимовић: Тешко нама по вашој теорији.

Др. Илија Вучетић, у свом говору после барона Живковића, рекао је опет: „Оно што г. барон Живковић хоће то би било још горе, опасније.“

Др Ника Максимовић, у свом говору одрекао је и ово: „Кад би се устројили како г. барон Живковић хоће, онда би заиста тотално сургунинали нашу автономiju, перенирали ингеренцију државне власти, вечито робовали држави. Према појму врховног државног надзорног права, држава није власна мешати се у наше послове ни онда, кад ми злоупотребљујемо своју власт, било формалном, било материјалном неправдом. У таким случајевима има места жалбама само на сабор наш. Држава има право уништити само такове закључке, који вређају државне законе. А то јој право само и даје 9 §, а одстрањује њезин диспозитиван утицај у наш автономни делокруг.“

Држимо, да ћемо према г. барону показати веома много штедње, ако га пардонујемо од извлачења конзеквенција, које неминовно истичу из саопштенога дела приведенe конференцијске расправе.

Ако се не задовољава г. барон, или још когод, с овим, онда га упућујемо и опет на познати говор г. Миле Милосављевића, а особито на онај део истога, који говори о 9. § устава, утицају и праву државне власти у нашу администрацију и автономно судство. (Стр. 14. и д.)

А да је г. барон Живковић баш у питању одношаја автономije према државној власти у заблуди и на странпутици „штетној и погибелној по нашу автономiju“, као доказ томе нека нам је дозвољено привести још један одељак из бележака о поменутој конференцији.

Ево назора његових и о утицају државне власти и у автономној легислативи.

„*Барон Живковић.* Сабор не може доносити самостално поједине статуте и мора их круни подносити на одобрење. На такове статуте круном неодобрене не би нико гледао. Само они статуту имају важности, који добију санкцију круне.

Др. П. Вучетић. Није тако, јер ми имамо дисциплинарна правила, која није одобрила државна власт.

Др. Ника Максимовић. Круна није позитиван фактор нашег законодавства автономног, јер држава има само врхов-

ни државни надзор и ништа више, и пошто је ово право негативне природе, не може имати позитивног сутицаја у нашем *посебном* законотворном раду.“

Пардоноваћемо г. барона и од конзеквенција ових навода И без ових, и без икаквога коментара, заблуда и странпутица г. барона је очигледна, а висина, светлога и чистога, најкоректнијега автономнога становишта, на страни којег је и г. др. Ника Максимовић, изван сваке је сумње.

Г. барон је својим заблудама и странпутицом у сфери автономних појмова и несхватања автономних права, као и својим назорима и теоријама о односу автономije према држави — разуме се автономije истините и праве, каква и нашој цркви припада на темељу ХХ. зак. чл. од 1848. г. — заслужио, да му читамо целе левите, какве му је прочитао индиректно г. Милосављевић у своме суботичком говору стр. 12. Но пошто се он одрекао свију странака на автономном пољу, а сам још није странку основао, — то ћемо га пардоновати и с обзиром на његову *добр*у вољу поштедити.

Но пошто човек добре воље и у пасивитету треба истини да тежи, истину да тражи и призна, остаје нам, да га ради истине упутимо, нека сам, у својој данашњој усамљености, извуче све логичне конзеквенције из материјала, што му га у ова кратка два чланка пружи смо, и ми смо уверени, да ће боља савест г. барона и његово боље уверење проговорити, кад тад и ма како, и другу, у истини „отворену реч“, која ће признати, да је струја, којом и ми идемо, не штетна и погибелна, него једино спасоносна, баш у два главна питања о којима је реч, по нашу автономiju, а г. барон и његови једномишљеници да су у заблуди и на странпутици —р—

Мисли о проповедништву.

Најбољи је начин проповедања, кад слушалац чује истину и кад разуме оно, што чује.

Бл. Августин.

*

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB

Ма да би шале као пријатне могле у проповеди поднети; ипак се оне ни мало не слажу с црквеним правилима. Јер како можемо себи допустити оно, што се не налази у св. Писму. И код прича ваља добро пазити, да не сметају озбиљним закључцима.

Амвросије.

*

Потоци теку, ма нико не долазио на воду.
Св. Јован Златоуст.

*

Кад те заступници Божји поставе за проповедника, чувај се искушења малодушности, која ти непрестано зуку, да ниси за то звање. Ти си оруђе у рци Божјој, а велики вештаци кадри су и са рђавим алатом створити славне радове, којима се после тим већма дивимо. Зар ниси читао, да је Господ Валаама кроз уста мазгина знао поучити.

Св. Григорије Назианзин.

ЛИСТАК.

Б Е Л Е Ш К Е.

(† **Надвојвода Ернест.**) Прејасни наш владалачки дом задесила је нова жалост, коју с њиме деле сви верни и одани народи аустроугарске монархије. Његова цес. и кр. Висоцт прејасни господин надвојвода *Ернест* преминуо је 22. марта (3. априла) о. г. у Арку, након дужега боловања од упале плућа.

(**Велики жупан сремске жупаније.**) Великим жупаном сремске жупаније благоизволело је Његово Величанство превише именовати досадашега поджупана исте жупаније пресветлога господина *Петра ил. Јурковића*. Ово превише именовање са ухићењем је поздравило становништво целе жупаније, јер је пресветли г. Јурковић, својим врсним службањем и образованим опхођењем задобио симпатије становништва тога без разлике вере и народности.

Заступство града Карловаца, поводом опште радости жупаније сремске, изабрало је 21. марта (2. априла) о. г. пресветлога г. Петра Јурковића једногласно својим почасним грађанином, који је избор нови велики жупан сремски веома љубавно примио и на истом се веома уредно захвалио граду Карловцима. Општој радости сремске жупаније придружимо и своју, јер је пресветли г. Јурковић својим поджупанским радом потпуно заслужио, да се радујемо и његову велику жупанству.

Нови велики жупан сремски рођен је 1858. Отац

му беше чувени одсечни саветник кр. зем. владе Јован ил. Јурковић, властелин Чалмански. Г. 1892. благоизволело га је Његово Величанство именовати кр. поджупаном сремским, а прошле године одликовати, у признању његова изврсна службања, редом жељезне круне III. реда.

(**Избор пароха**) У присуству конзисторијалнога повереника впреч. г. протопресвитера Новосадскога *Милана Ђурића*, обављен је дана 22. марта о. г. избор пароха у *Ст. Керу*. Од припуштених 6 компетента добио је тамошњи администратор парохије јереј *Драгутин Чолаковић* 30, а јереј *Душан Гајић*, администратор парохије у Алибунару 7 гласова.

(**Школе и цркве, учитељи и свештеници у Македонији.**) „Весник Српске Цркве“ доноси ове податке: „И ако се бугарска пропаганда служи чак и недостојним средствима у тлачењу и гоњењу српскога имена, ерских школа и освајању српских цркава и манастира, ипак свест народна и родољубље свештенства на челу са својим високоуваженим администратором српске митрополије, високопреподобним архимандритом Фирмилијаном, чини лагани, али сигуран успех. За доказ овога приказујемо овај табеларни преглед, из кога ће се видети и све што треба један добар Србин да зна.

Статистички дво за 1898. годину.

а) Број школа и учитеља.

1. Скопска	каза има	15	школа и	26	учитеља
2. Кумоловска	„	14	„	21	„
3. Пршевска	„	15	„	22	„
4. Тетовска	„	22	„	34	„
5. Кратовска	„	5	„	7	„
6. Кочалска	„	3	„	5	„
7. Кр. Паланачка	„	4	„	7	„
8. Молошевска	„	4	„	7	„

Свега има 83 школе и 129 учитеља

б) Број свештеника.

1. у Скопском	протопресвитер.	има	16	свешт.
2. „ Тетовском	„	„	12	„
3. „ Гостиварском	„	„	17	„
4. „ Кумаловском	„	„	17	„
5. „ Пршовском	„	„	48	„
6. „ Кр. Паланачком	„	„	2	„
7. „ Кочалском	„	„	3	„
8. „ Кратовском	„	„	5	„
9. „ Малешевском	„	„	7	„

Свега има 127 свешт.

в) Број цркава и манастира.

Цркава првог реда 3, другог реда 13, трећег реда 51. — Свега цркава 66.

Манастира првог реда 2, другог реда 1, трећег реда 11. — Свега манастира 14.

Калуђера има свега 3.

г) Број парохија.

1. Скопски	протопресвитер. има	16	парохија
2. Тетовски	" "	12	"
3. Гостиварски	" "	17	"
4. Кумаловски	" "	17	"
5. Прешовски	" "	43	"
6. Кр. Паланачки	" "	2	"
7. Кочански	" "	4	"
8. Кратовски	" "	8	"
9. Малешки	" "	7	"

Свега има 126 парохија

Годишњи успеси.

Добивено је:

1. у Скопљу	35	кућа
2. „ Тетову	15	„
3. „ Кривој Паланци	15	„
4. „ Берову	20	„
5. „ Село Стубље (код Кратова) са свештеником Јованом Максимовићем .	36	„
6. Село Жељезну Реку (код Гостивара) са свештеником Елефтеријем . .	72	„
7. у Ралковцу	12	„
8. Село Кулово (код Гостивара) са свештеником Младеном	42	„
9. Село Митрови Крсти (код Гостивара)	27	„
10. Село Пантелеј (код Кочина) . . .	30	„
11. Село Горње Кратово (код Кратова)	50	„
12. У парохији Зеленоградској (зелен град) Калниште, Јамиште и Самар (код Кратова) са свештеником Теодосијем и Стеваном Михајловићем . .	150	„
13. Остатак Злетова (код Кратова) . .	20	„

Свега 524 куће.

(Нађено благо.) Пишу из Кијева: „Још пре годину дана, духовни сабор решио је, да се саборна црква у Кијевској Лаври украси живописом, да се цео иконостас позлати, и да се цела црква поправи на ново. За овај посао позват је из Петрограда први руски уметник Верешчагин, коме је пало у део да направи предрачун. Предрачун је изашао један и по милијун франака. Овај је предрачун одобрен и приступило се радовима пре шест месеци. — У четвртак, 26. новембра пр. г., као и обично, радили су раденици у цркви, неколико њих под надзором једног монаха, на хору. Око четири сахата по подне, један од раденика копао је у једном углу, ударајући свом снагом са ћускијом у зид. Од један

пут испаде један заклопац од цинка, он погледа у зид и види, да у зиду има још некакав цинкани предмет. Призове монаха, који позове још неколико раденика, те отпочеше копати зид. После дужег рада, указао се један повећи казан од цинка, који је био затворен још једним заклопцем. Требало је десет људи, док су тај казан кренули и извадили из зида. Оставише страже, па јавише о томе наменику Лавре и духовном сабору. Сутра дан, духовни суд изаслао је комисију, да извиди шта је нађено. Кад је отворен и други заклопац нађоше пун казан новаца. Поврх новаца нађена је записка — пергаменат, у којој се вели, да је новац ту положио архимандрит Роман Копа са осталом братијом 26. новембра 1731 год. и да је тај новац намењен за поправку цркве. Значајно је подударење датума, 26. новембра, 1731. године ту је новац остављен, а 26. новембра 1898. год нађен. Нађено је око 300 килограма сребрног новца и 34 килограма златног. Новац је већим делом аустријски и пољски. Само је нађен један златан комад Петра Великог од 1702. г.

(Шта пијаница губа, а шта добија?) — Француски лист Feuille de Tempérance (Лист Умерености) пише о томе, шта пијаница губи и шта добија, па вели: Пијаница, која све јаче пада у свој порок, губи: своје време, свој новац, своје здравље, кућевни мир, уважање своје породице, уважање поштених људи, уважање према себи самоме, често свој положај и будућност, своју душу, често здравље и душу своје деце. — А добија: лажне пријатеље који га цеде, лажне насладе, које увек прати грозна савест, дугове, све јаче бриге, болести, домаће непријатности, јавно презирање, мучење савести и стид од самога себе, живот пуи жалости и очајања, вечну пропаст. Биланција: остаје несрећан, пропао, осрамоћен, коме Спаситељ наш, Господ Исус Христос, обраћа се овако: Хоћеш ли да се излечиш? — Пијаница, која увиђа свој порок и моли Господа, да га спасе од њега, губи: лажне пријатеље, који су га варали, лажне насладе, које га нису усређавале, страшљиве ноћи, шкодљиве навике, болести које ишчезавају, сиротињу која се удаљава, кућевне бриге, лишавање уважања других људи, грижу савести, изглед на вечиту осуду. — А добија: опроштај од Бога, мир у срцу, силу да угуши искушење, драгоцено време, уштеду, здравље које све боље бива, љубав сродника, частан положај, јавно уважање, вечни благослов Божји. Биланција: буде срећан човек, повраћен, оживљен, уважен и поштован, који треба да свим хришћанским животом благодари Господу, који га је спасао.

БРАНКОВО КОЛО* за забаву, поуку и књижевност. Власник и уредник Проф. Паја Марковић Адамов. — Излази у Карловцима (Сремским) сваког четвртка на два цела табака са врло одабраном садржином. — Цена је листу за Австро-Угарску, Босну, Херцеговину и Црну Гору на годину 5 фор.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАСИ.

Тумачење Јеванђеља са беседама

од Г. Архимандрита фирмилијана

најновије издање у 3 књиге, које износе преко 70 штампаних табака велике осмине, на најфинијој хартији, а у тврдом кожном повезу, може се добити за 5 фор. само у познатој Радњи свију црквених утвари, Књига Јеванђеља и црквеног и свештеничког одеда. *В. Марковића и Павловића у Београду и Земљу.*

с поштовањем

В. Марковић и Павловић.

4—5

ЗВАНИЧНИ ОГЛАСИ.

36 ДОСТАВЉА ОБЈАВУ ЛИЦИТАЦИЈЕ. 2—5

На основу закључка срп. прав. цркв. општине у Острову од год. 1898 31. маја број 5. и одобрењем слав. епарх административног одбора у Вршцу, Број Ех. 856. II. 36. ех 1898. год.

Расписује се ради оправке цркве лицитација на мањак и то на следеће послове као:

I. На зидарску а каменорезачку радњу са материјалом у износу од 683 ф. 05 н.

II. На дунђерску радњу са материјалом у износу од 501 ф. 09 н.

III. На молерску радњу са материјалом у износу од 164 ф. 19 н.

Свега 1348 ф. 33 н.

1. Лицитација ће се одржати 7. (25.) априла 1899. год у 2 часа после подне у овдашњој комуналној основној школи.

2. Лицитира ће се усмено, а лицитант је дужан од горње своте 10% јамчевине у руке председништва положити, која ће се јамчевина подузетнику повратити после обављене колаудације.

3. Општина задржава себи право поверења према подузетнику.

4. Ближи услови и све друго што се на ову радњу односи, може се до дана лицитације видети и дознати у овомесној комуналној основној школској дворани.

У Темеш Сигет (Острову) 17. (29.) марта 1899. год. Пошта Темеш Кубин.

Крста Јунић

перовођа

Живан Станков

председник.

Ад бр. К. 30/124 ех ех 1899

42 1—3

Е Д И К Т.

Услед бракоразводне молбе Нићифора (Михајла) Дробца из Шашинаца против супруге му Љубице, сада непозната боравишта, — овим се позива супруга Љубица, да има у року од 6 месеци, рачунајући од дана првог уврштења овога едикта у новинама, овој конзисторији или сама лично предстати, или место свога садањег пребивања пријавити, јер ће се иначе против ње поведена бракоразводна парница и без ње окончати.

Из седнице архид. конзисторије, држане у Карловцима 9. (21.) марта 1899

Архидијецезална Конзисторија.

Број 375 К. з. 71.

35 2—3

С Т Е Ч А Ј.

Исписује се стечај на парохију VI. класе у Торњу. Парохијски дом има и сесије 18 јутара. Молитељи имају своје ваљано инструисане молбенице надлежним путем поднијети Епархијској Конзисторији овој најкашње до 1. (13.) априла 1899. год.

Из сједнице Епархијске Конзисторије у Пакрацу дана, 16. (28.) фебруара 1899.

Број 522 и 560. К з. 78 и 79.

39 1—3

С Т Е Ч А Ј.

На парохију IV. класе у: Уљанику и Врбовљанима, обе са станом у нарави, прва са, друга без сесије у нарави. Прописно састављене и ваљано инструисане молбенице, имају се надлежним путем Епархијској Конзисторији овој најкашње до 8. (20.) маја поднијети.

Из сједнице Епархијске Конзисторије у Пакрацу 11. (23.) марта 1899.

ДРАЖБА НА МАЊАК. 37 2—2

На основу одобрења вршачке епархијске управе бр. Е. 1130. II. 184 ех 1898. расписује се дражба на мањак ради украшавања овдашње свете цркве. Предрачун гласи: Сликарски посао 4310 фор.; дрворезачки посао 3020 фор.; позлатарски посао 3000 фор.; столарски посао 391 фор.; лимарски посао 250 фор.; зидарски посао 500 фор. Укупна свота 11.471 фор. Дражба ће се одржати на Цвети о. г. у 1 сат по подне. Дражбаватељи дужни су 10% пишманлука положити, што ће као јамчевина остати ономе, који радњу прими. Ко радњу на себе прими мораће платити 160 фор. за нацрт и прорачун. Нацрт и предрачун могу се код перовође разгледати. Општина задржава себи право да и после одржане дражбе ономе повери посао у кога највише поверења има.

Уљма 18. марта 1899.

Љубомир Јовановић

перовођа.

Урош Гранић

председник.

С Т Е Ч А Ј . 40 1—2

Услед отписа високог кр. домобранског мини старства бр. 16537/XIV. ex 1899. из добр. војничке и грађан. закладе Јована и Терезије Остоић, рођ. Зозук, на получење једног стипендијског места почетком идуће 1899/1900 школске године у војничкој академији бечког новог места, у бечкој техничкој академији (Bécsújhelyi Terezia fele vagy bécsi műszaki) или у речкој мрнарској академији (Fiumei haditengerészeti) овим се расписује стечај.

Проситељи дужни су у молбеници означити да од наведени академија у коју мисле ступити за редовног слушаоца, да ли јошт коју стипендију уживају.

Од стране дотичне власти изстављеном сведочбом имају засведочити да су им родитељи Аустро Угарске монархије грађани.

Сведочбу сталног пребивања и којој општини припада (községi illetőség.)

Правилном прописане године и то за оне који мисле у I. разред војничке академије ступити да су 17 година навршили а 20 нису прешли, а који мисле у I. разред речке мрнарске академије ступити, да су 14 година навршили а 16 нису прешли, своје године дужни су засведочити са крштеним писмом и са породичним изказом у коме и број чланова породице треба да је означен.

Стање здравља и развитак телесни засведочити се има сведочбом изстављеном од ц. и кр. активног војничког или домобранског леџника, у којој сведочби има се и то доказати да ли су накаламљене богиње, даље да ли је вид добар а ширина прсију и висина тела треба са бројевима тачно да је означена.

Који желе ступити у I. разред војничке академије дужни су прикључити сведочбу да су свршили више реалне или гимназијалне школе, или да ове године свршавају, у ком случају и од прошле године сведочбу треба прикључити, а који пак желе у I. разред речке мрнарске академије ступити дужни су засведочити, да су дољне разреде реалке или гимназије свршили.

Родитељи или старатељи дужни су себе обвезати да ће годишње у име школарине 14 ф., а у име остали школских потреба 6 ф. почетком школске године плаћати, тако исто и да ће путни трошак они сносити.

Проситељи морају пријемни испит положити, и од успеха испита зависиће да ли се примају за питомца.

У смислу основног писма војничке закладе

стипендију ову која годишње 800 ф. износи, поред прописаних захтева могу искати и получити само Срби православне вероисповести, а првенство имају у првом реду суботички сродници са завештатељима, у другом реду сродници ван Суботице, у трећем реду суботички синови, а напослетку Срби православне вероисповести ма из ког краја Аустро-угарске монархије. Сродство са завештатељима треба са правоваљаном сведочбом засведочити.

Који желе ово стипендијско место получити, нека своје добро снабдене молбенице са наведеним сведочбама најдуже до 12. (24.) априла текуће 1899. године подписаноме у Суботицу послати непроуete.

У Суботици 18. (30.) марта 1899.

Стеван Манојловић

управитељ Остоићеве закладе.

Број 612 и 619 К зап. 106.

41 1—3

Е Д И К Т.

У предмету бракоразводне тужбе Савете Париповић рођ. Зукановић, сада у Сиску, против супруга Ђуре Париповића бившега трговца у Даровару а сада непозната боравишта, позива се овим исти Ђуро Париповић, да пријави Епархијској Конзисторији овој боравиште своје или означи правозаступничка себи у року најдаље од 3 мјесеца по првом уврштењу Едикта овога у „Српском Сиону“ тим пре, што ће се у противном случају подигнута против њега бракоразводна тужба расправљати даље са куратором „ad actum“ и на властиту одговорност његову.

Из сједнице епархијске Конзисторије у Пакрацу 11. (23.) марта 1899.

ДРАЖБЕНИ ОГЛАС. 38 1—2

Потписана манастирска управа даје овим на знање, да ће дне 1. (13.) априла 1899. у манастиру Бездину, у 11 сахата пре подне издавати под закуп 909 јутара 787⁰ оранице и 13 јутара 1040⁰ ливаде путем јавне дражбе на шест година, почевши од 1. октобра 1899. год.

Искљична је цена 13958 фор.

До започетка усмене дражбе примаће се и затворене писмене понуде, којима се има прикључити вадидум у износу од 700 фор.

Дражбени услови могу се видети сваки дан у писарници потписане управе, а на захтевање доставиће се рефлектантима и у верном препису.

У Ман. Бездину (пошта: Nemet Szt. Péter) 18. (30.) марта 1899.

Манастирска Управа.

„Српски Сион“ излази сваке недеље на целом тајку. Цена му је: За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 4 фор., на по године 2 фор., а на четврт године 1 фор. За стране земље: на годину 5 фор. Из Србије прима претплату књижара В. Валожића у Београду. Поједини бројеви стају 10 новч.

Претплата, огласи, стечајеви и рекламације шаљу се Администрацији а остали рукописи уредништву „Српског Сиона“ у Карловце. За огласе, објаве и стечајеве плаћа се 6 новч. од једног реда ситних слова а за жиг сваки пут по 30 новч. — Неплаћена писма се не примају, — Рукописи се враћају.

Штампа: Српске Манастирске Штампарије у Ср. Карловцима.